

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ŽAŠTITU

Klasa 10 (3)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Juna 1926.

PATENTNI SPIS BR. 3655

Dr. Carl Gustav Schwalbe, profesor, Eberswalde, Nemačka.

Postupak za ugljenisanje sulfitceluloznih lužina.

Prijava od 17. januara 1925.

Važi od 1. maja 1925.

Traženo pravo prvenstva od 30. januara 1924 (Nemačka).

Poznato je ugljenisanje sulfitceluloznih lužina na visokom pritisku u visokoj temperaturi ili u prisustvu rastvora soli na umerenoj temperaturi. Nađeno je sad, da se i bez rastvora soli može postići ugljenisanje, kad se sulfitnom lužinom natope neka tela sa velikom površinom, na pr. adsorpcioni ugalj, glina i t. sl. i zagreje na temperature, koje u glavnom ne treba da pređu 200°. Rasprstiranjem sulfitne lužine, koja je prethodno skoncentrisana na vrlo veliku površinu, biva njen razlaganje srazmerno vrlo brzo i glatko. Dobija se ugalj, koji opet može služiti pri izvođenju postupka, tako da se adsorpciono srestvo za sulfitnu lužinu dobija u samom procesu ugljenisanja uvek ponova. Po potrebi može se pri zagrevanju dodati još i izvesna količina kiseline. Postupak se može izvesti na sledeći način:

Primer: U jedan sud za kuvanje sulfitcelulozne lužine unesu se 700 delova adsorpcionog ugalja, koji se na pr. dobija ugljenisanjem drvenih otpadaka pomoću rastvora magnezijum-hlorida. Zatim se sa tim intimno pomešaju 2000 delova skoncentrisane sulfitne lužine (koji odgovaraju 8000 delova sveže sulfitne lužine) tako da se napravi gusta, kašasta masa. Pošto je dodato još 2% hlorovodonične kiseline od težine organske supstance, koja se nalazi u sulfitnoj lužini, zatvori se autoklav i zagreje do 180° na kojoj se temperaturi održava 8 sati. Posle tog vremena otpusti se pritisak, koji gotovo nikad ne prelazi 10 atmosfera, zatim se ugalj delom izvadi iz suda, pa se isti ponova napuni sul-

fitceluloznom lužinom i proces ugljanisanja počinje iz nova.

U destilatu dobiju se, pored drugih tela izvesne količine sumporaste kiseline i metilalkohola, koje se mogu korisno upotrebljavati. Sam ugalj pri ispiranju daje neobojene vode. Posle sušenja on se može trošiti za loženje u prahu ili se može briketirati. Gotovo 50% organske supstance, koja se nalazi u sulfitnoj lužini dobija se kao ugalj.

Mesto spomenutog adsorpcionog ugalja može se raditi i sa ilovačom u obliku kaše ili jako poroznog zemljjanog materijala, zemljanih parčeta ili kugli. Može se upotrebiti i infuzorna zemlja, materijal, koji tako isto ima veliku unutrašnju površinu. Sitnozrnasti materijal mora se stalno ili privremeno održavati u suspenziji pomoću mešalice ili pokretanjem autoklava.

Predlagano je već, da se radi dobijanja ugalja sulfitna lužina ispari do suva i sa dodatkom izvesne količine koksa podvrgne suvoj destilaciji. Kod datog postupka ne biva skoncentrisavanje do suva, niti pak suva destilacija na uobičajenim visokim temperaturama od 3—400° i iznad toga. Nov postupak razlikuje se prema tome znatno od do sada poznatih, znatnim snižavanjem temperature i izbegavanjem znatnog raspadanja ugljenisanih materija.

Patentni zahtevi:

- Postupak za ugljenisanje sulfitceluloznih lužina, naznačen time, što se sulfitceluloznom lužinom natope tela razne vrste, koja imaju

veliku površinu, naročito adsorpcioni ugalj, ilovača i t. sl. pa se zatim zagreje na temperature od 180° od prilike za vreme od 4—8 sati, dodajući pri tome po potrebi male količine kiselina.

2. Postupak shodno patentnom zahtevu 1, naznačen time, što se za počinjanje procesa

upotrebljava ugalj, koji se dobija ugljenisnjem drvenih odpadaka, kore i t. sl. sa rastvorima magnezijum-hlorida.

3. Postupak shodno patentnom zahtevu 1 i 2, naznačen time, što se kao apsorpcioni ugalj upotrebljava ugalj, koji se u toku samog procesa dobija.